

Aan de Staatssecretaris Justitie en Veiligheid

**Directie Wetgeving en
Juridische Zaken**
Sector Staats- en
Bestuursrecht

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Datum
23 januari 2023

Ons kenmerk
4449674

Bijlagen
2

nota

Nota nav verslag voorstel Uitvoeringswet EU-
verordeningen grenzen en veiligheid

1. Aanleiding

De vaste kamercommissie JenV van de Tweede Kamer heeft 30 september jl. het verslag uitgebracht op het voorstel Uitvoeringswet EU-verordeningen grenzen en veiligheid (Kamerstukken 36 158). Bijgaand vindt u de nota naar aanleiding van het verslag.

Tevens is een nota van wijziging met enkele technische verbeteringen bijgevoegd.

2. Geadviseerd besluit

Instemmen met het aanbieden van de nota naar aanleiding van het verslag en de nota van wijziging aan de Tweede Kamer.

3. Kernpunten

Er is inbreng geleverd door de leden van de VVD-fractie, de D66-fractie en de SP-fractie. De leden van de CDA-fractie hebben kennisgenomen van het wetsvoorstel en zien af van een schriftelijke inbreng omdat zij geen nadere vragen hebben.

De leden van de VVD-fractie hebben onder meer vragen gesteld over het effect van de verordeningen op de asielstroom, de haalbaarheid van de beoogde tijdlijnen voor zowel Nederland als andere lidstaten en de privacyaspecten van de gegevensverwerking.

De leden van de D66-fractie merken op dat de regering vrijwel alle adviezen van de Raad van State heeft overgenomen en hebben slechts enkele vragen. Deze vragen richten zich op het centraal toegangspunt en de evaluatie van de uitvoeringswet en het uitvoeren van een invoeringstoets.

De leden van de SP-fractie onderschrijven het belang van samenwerking tussen de Schengenlanden op het gebied van criminaliteit, grenzenbeleid, visumbeleid en migratiebeleid maar geven aan dat het uitwisselen van informatie wel proportioneel, effectief en subsidiair moet zijn. De vragen van de leden van de SP-fractie richten zich dan ook met name op de noodzaak en werking van de gegevensverwerking en de bescherming van persoonsgegevens van betrokkenen.

4. Toelichting

Zoals bekend ziet het wetsvoorstel op de uitvoering van een aantal EU-verordeningen op het terrein van grenzen en veiligheid. Deze verordeningen passen bestaande informatiesystemen aan, richten nieuwe informatiesystemen in en laten deze goed op elkaar aansluiten (interoperabel zijn). Het betreft:

- SIS (Schengen Informatie Systeem) voor signaleringen over bijvoorbeeld gestolen documenten of een inreisverbod opgelegd aan een onderdaan van een derde land,
- EES (Entry Exit System) voor de registratie van inreis en uitreis van onderdanen van derde landen voor kort verblijf in het Schengengebied,
- VIS ten aanzien van visa kort verblijf en straks ook lang verblijf, en
- Etias ten aanzien van de aanvraag van een reisautorisatie voor afreis naar het Schengengebied voor onderdanen van niet-visumplichtige landen.

In reactie op de gestelde vragen zijn de volgende hoofdpunten van belang.

Voor wat betreft de vraag of de verordeningen effect hebben op de asielinstroom geldt dat de doelstellingen van de verordeningen het voorkomen van illegale immigratie en het beschermen van veiligheid van het Schengengebied vormen. De verordeningen verbeteren bestaande informatiesystemen op het terrein van grenzen en veiligheid en voeren nieuwe systemen in. Met deze systemen worden onder meer grenscontroles doeltreffender en worden lacunes (zowel ten aanzien van doelgroepen als informatie) gedicht.

Ten aanzien van de noodzaak van gegevensverwerking en de toegang van bevoegde autoriteiten tot de gegevens in de systemen geldt dat de noodzaak is vastgesteld door de Europese wetgever gedurende een jarenlang proces dat aan de verordeningen vooraf is gegaan. In de nota naar aanleiding van het verslag wordt hier nader op ingegaan, maar in de kern gaat het erom dat de bestaande systemen suboptimaal werkten en er, vanuit het gezichtspunt van beter grensbeheer en een verhoogde interne veiligheid van de Schengenlanden, informatie en systemen ontbraken. De verordeningen regelen welke autoriteiten voor welke taken toegang krijgen tot de systemen. Daarbij geldt dat de toegang beperkt is tot wat nodig is voor de uitvoering van die taak. Dit wordt zowel technisch ingeregeld als juridisch. Het gebruik van de systemen of de gegevens voor andere doeleinden is door de verordeningen niet toegestaan. Daarnaast geldt dat de verordeningen in aanvulling op de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) en de richtlijn gegevensbescherming opsporing en vervolging (RGB) regels stellen ten aanzien van de bescherming van de rechten van betrokkenen. Zo gelden er rechten op het terrein van inzage en correctie van gegevens en geldt de mogelijkheid tot het indienen van een klacht bij de toezichthouder (in Nederland de Autoriteit Persoonsgegevens) of de gang naar de rechter. Lidstaten zijn bijvoorbeeld ook aansprakelijk voor onrechtmatige gegevensverwerking.

Het centraal toegangspunt is op grond van de EES-, Etias en VIS-verordening, evenals de huidige EURODAC-verordening, verantwoordelijk voor het nagaan of wordt voldaan aan toegang tot de systemen voor rechtshandavingsdoeleinden. De voorwaarden voor toegang worden bepaald door de verordeningen. Lidstaten dienen dit centraal toegangspunt aan te wijzen. Met bijgaand wetsvoorstel wordt de officier van justitie aangewezen als centraal toegangspunt. De leden van de D66-fractie vragen waarom niet gekozen is voor de rechter-commissaris.

**Directie Wetgeving en
Juridische Zaken**
Sector Staats-en
Bestuursrecht

Datum
23 januari 2023

Ons kenmerk
4449674

Het beleggen van deze taak bij de rechter-commissaris zou samengevat disproportioneel zijn als wordt gekeken naar de systematiek in strafvordering. Kort gezegd geldt hoe zwaarder de inbreuk op rechten van de betrokkene hoe zwaarder de waarborgen die daar tegenover dienen te staan.

**Directie Wetgeving en
Juridische Zaken**
Sector Staats-en
Bestuursrecht

Ten aanzien van de vraag waarom geen wettelijke evaluatiebepaling is opgenomen, geldt dat de verordeningen zelf al geëvalueerd worden. Het ligt voor de hand deze evaluatie te volgen en indien nodig de wet aan te passen. Voor wat betreft het uitvoeren van een invoeringstoets geldt dat dit niet wettelijk geregeld hoeft te worden. Het geldende kabinetsbeleid zal dan ook worden gevolgd.

Datum
23 januari 2023

Ons kenmerk
4449674

Voor wat betreft de tijdlijn is van belang dat de planning vanuit Europa leidend is. De Commissie stelt uiteindelijk per systeem de datum van ingebruikname vast als de lidstaten hebben gemeld hier gereed voor te zijn. De vraag wanneer lidstaten gereed zijn hangt af van meerdere factoren, waaronder de vraag wanneer er een kwalitatief goede en stabiele testomgeving is. Daarnaast zijn alle partijen (Commissie, het verantwoordelijke agentschap eu-LISA, de lidstaten) onderling van elkaar afhankelijk. Om die reden zijn er vanuit de EU diverse mechanismen en overlegstructuren ingericht om tijdig problemen te kunnen signaleren en aankaarten.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

-